

Ra Tito

Ja ua ra carta bi 'yo'tra Pablo, ngue bi mennba ra Tito.

¹ Nügä drá Pablo, rá mēfigä Oja, 'nē rá representantegä ra Jesucristo. Bi 'dacrā 'bēfi ngue ga japi dā 'yēc'ēi ra Cristo'ᵐ to ya xpá huan'Oja. Ga japi dā badī ngue majuani nā mā nt'ēc'ēihᵐ i ja. ² Janangue dā bahyø ja'ī ngue di n'nacjᵐ ra 'da'yo te para zantho. Hante ngue di nhohra ximhäi, ya xi zän'Oja ngue di 'dacjᵐ ra 'da'yo te. A nuna Oja, hīngui fēhni nā. ³ A nuyá, ya bi zōnna pa bá sän'Oja ngue dā fādī hanja nā ra hoga 'da'yo hya. Nuna Oja mā Yantehᵐ bi 'yēxqui ngue ga mmambrá hya.

⁴ Dadi zengua'i, ague Tito. Nu'mø dá bēn'ī, xøgue enthō majuani ngue mā ts'ant'ᵐ'ī. Porque dá ja'ī gá 'yēc'ēi nā ra nt'ēc'ēi jagüi. Dī nnegä ngue nuna Oja mā Papáhᵐ co 'nēhna mā Hmuhᵐ Jesucristo di jap'a'ī, di huēc'a'ī, dā hyut'a ni mmäi.

-----
⁵ Nügä dá soc'a'ī p'ᵐ ja ra häi Creta ngue gui juatyø hya di m'mēp'ᵐ 'bahyø 'yēc'ēi. N'na ngu n'na yø hnīni, nup'ᵐ di mpēti yø 'yēc'ēi, gui 'yēxyø n'yohᵐ di m'met'o. Ya xtá xi'ī ndana gue'a'ᵐ gui 'yēts'ī. ⁶ Dā gue'ᵐ yø n'yohᵐ hīn temā hya xa thinnbi gui 'yēts'ī. 'Nē n'na drá xisu di si. Nu yø basī di si, dyø 'yēc'ēi. 'Nē hīnjonda zā dā 'yēnā ngue mathøguetho yø basī, ogue dyø mmējmāhya. ⁷ Jatho ngue nu to 'bet'o ngue yø 'yēc'ēi, hīn temā hya dā thinnbi, porque nu'a 'bet'o, ørpabi rá 'bēfi Oja. Janangue

da thanhni to hĩndĩ 'yɛts'i. Hĩndra cuɛ. Hĩndra itĩ. Hĩndĩ mpate. Hĩnga hõndra mɛnyu di ma rá mm̃i. ⁸ Gue'a rá ja'i ngue di unna ts'aya p'ua ja rá ngu. Di ho da 'yõtra nho. Da zamrá mm̃i. Di nhoja'i. Da nu mansu Oja. Di mfäse xanho. ⁹ Nu rá n'yohua gui 'yɛts'i, jatho ngue tengutho rá hya bi sãnnbabi, da gue'a rá hya di nxãnnbate'a. Porque gue'a rá hya majuanĩ'a. Co nuna rá hya naya, da zã di hatra ts'ɛdi mĩ'da yõ 'yɛc'ɛi. 'Nɛ da zã da dap'ua te'o hĩnga gue'a rá hya mma.

-----
¹⁰ A nuyá, 'bui xangu yõ mmejmahya, hĩnte di muui yõ hya xãnnbate, hãtyõ ja'i. Pɛ ma datho'ua yõ judío njap'ua. ¹¹ Jatho ngue da thejpa yõ hya'ua. Porque hĩnga gue'a rá hya majuanĩ xãnnbate. Hõntho nne ngue da gajpabi rá mɛnyu yõ ja'i. Ya ja 'da yõ ngu ya xa 'bãrpabi yõ mm̃i yõ ja'i.

¹² Nuna n'na rá bamhya p'ua ja rá hãi Creta bi ma te ga 'yo'ua yõ mmɛnguhua. Bi 'yɛna: "Nu'ua yõ mmɛngu Creta ga 'yot'a yõ fɛhni'ua. 'Bui tengutho yõ ts'o zu'ɛ. Hõnt'a te da zi honi, ɛmmɛi yõ danhyɛi", bi 'yɛna. ¹³ Nuna rá hya bi manna, gue'a ga 'yo yõ mmɛngu p'ua guĩ 'bui. Janangue 'yɛmmɛi dami hejpbabi'ua yõ hyãte, n'namhma ngue da bõmmanho yõ nt'ɛc'ɛi yõ ja'i. ¹⁴ Ya hĩnda 'yõrpabi ma su'a te sãmahya mmanyõ judío, ni xinga gue'ua yõ hya ngue rá ja'itho di manda, guehya yõ ja'i hĩnguĩ nnu manho rá hya majuanĩ ya.

¹⁵ Nu to xanho yõ mm̃i, hĩnga hõntho di ntõt'ui n'na rá cosa, sä da t'embĩ ngue ya bi nts'onnyõ mm̃i. Pɛ nu to hĩnguĩ ho yõ mm̃i, ngue hĩngyõ 'yɛc'ɛi, hĩn hapua da thinnba rá nho. Porque ya

xants'o yø n'yomfɛni, ni xingui tär'man'ɥ yø mmɥi 'mø xants'o te øt'e. ¹⁶ I mmaŋgue pa Oja, pɛ co nu'a te ga 'yo, di nɛquiŋgue hingui pa Oja. Hingui hnu manho te ga 'yo, porque yø mmɛjmahya, janangue hingui sä temã nho da 'yøt'e.

2

¹ A nu'i ague Tito, nuna ra hya rá nc'at'iui ma nt'ɛc'ɛiui i ja, da gue'a ra hya gui xännbabi yø ja'i'a.

² Gui xihyø daja'iŋgue da zamyø mmɥi, di nhoja'i, di mfädi xanho. Nuna ra hya majuanì, guehna da 'yɛc'ɛi na. Di mahyø mmic'ɛiui. Da zeti te ra n'ɥ i sä.

³ 'Nɛ'ɥ yø xisuŋgue yø daja'i, gui xifiŋgue da 'yøt'eŋgue da hnu mansu. Hindyø zate. Hindyø iti. Gä ra nho da 'yudi. ⁴ Da xännbabi yø hmute xisuŋgue di mahyø damme conyø basi di maði. ⁵ Da xännbiŋgue di mfädi xanho, 'yo di øtra nts'o. Da mahyø ngu. Di nja yø yemmɥi. Da 'yøt'e te xihyø damme. Nu'mø da 'yøt'e tengu na ra hya naya, ya hinjonda zannbabi rá hya Oja.

⁶ Nu'ɥ yø ts'ant'ɥ, xquet'a gui xifiŋgue di mfädi xanho.

⁷ A nu'i, dami 'yu'a te ra nho jaŋgue da n'yo yø ja'i. Nu'mø gui xännbate, dra hya njuantho gui mma. 'Nɛ di nja ni ts'u. ⁸ Dra hya xta nho gui mma, man'nan'yo mi 'yøt'eŋgue hinda gue'a gui mma. Janangue nu'ɥ mbøcɥe da mɛs'yø sä. Porque hinda dini ha di japi da nømman'ɥ ahɥ.

⁹ Dami xi'ɥ 'bɥiŋgue yø hmiquiŋgue da 'yɛc'ɛi yø hmu 'mø nzofø. 'Yo di thatho. Da 'yøt'eŋgue da hnu manho te ga 'yo. ¹⁰ 'Yo temã cosa di haqui. Zant'a da 'yøtra nho n'namhmaŋgue di nɛjmanho rá hya na Oja mã Yantehɥ.

11 Ya fadi hangū gangū rá mate Oja bi 'dacju. I nnepe ngue di nyaní gátho yø ja'i 'bucua nximhäi.

12 Rángue bi 'dacju rá mate, ya nne ngue ga hehmü p'ü rá nts'o, da gue'ü yø pähä ja ua ja rá ximhäi ngue hingui ho, ma ga hehmü p'ü. Ya jatho ngue mente dí 'bühmü ua ja rá ximhäi, ga mfähmü xanho. Ga n'yo manhohü. Ga ørpahü masu Oja.

13 A nuyá, co n'na rá pähätho nná tømhmü'a rá pa da εcua rá Jesucristo. Ga nnuhü ngue i tate na, porque nuná, guehna Oja ma Yantehü na.

14 Guehna bi dæε rá te conná nguecju na. Bi du ngue da yanju ngue rá nts'o. Bi hoga ma mmühü. I nne ngue ga sohü rá 'yε. 'Nε i nne ngue ga hahü rá ts'εdi ga øthü rá nho.

15 Guehna rá hya gui xänbä yø ja'i naya. Dami hatra ts'εdi yø ja'i ngue di n'yo xanho. Dami hejpabi 'mø hinga gue'a øt'e. Gue'a ni 'befi bi 'da'i Oja'a. 'Yo gui nne ngue hinda t'øt'a'i ma su.

3

1 Dami xihyø ja'i ngue da 'yøpa ma su rá dast'abi, gátho'ü mī'da ja yø cargo xanhets'i. Da 'yεc'εi te di 'bepi. Co n'na rá pähätho da 'yøtra hoga 'befi sifi da 'yøt'e. 2 Gui xifi ngue 'yo to di nnømman'ü. 'Yo dyø nequisü. Di nya manho p'ü ha ya. Da hnu ngue di m'mü mmanhuēhi p'ü ha 'bühyø ja'i.

3 Ma ga mmbemhmü 'mø man'na rá pa ngue 'nεcju nma yø m'memmühü, dyø mmejmahyahü, hinga gue'a te nmi øthü. Xi bennga ma mmühü yø pähä xants'o. Xtá m'mü mantsohü, 'nε dyø zeyahü. 'Da xi nu man'üjthogahü yø ja'i. 'Nε dadi

n̄n̄u mān'uh̄u n'na ngu n'naj̄u. ⁴ Pɛ bi 'yɛhra pa ngue n̄n̄a Oja mā Yanteh̄u, bi fadi hanja n̄a ra mate bi 'yøt'e ngue bi mādi gātho yø ja'i. ⁵ N̄n̄a Oja bi yan̄j̄u. H̄in tem̄a n̄ho dá øth̄u ngue'a i yan̄j̄u. Sinoque bi huɛgah̄u, jan̄angue bi yan̄j̄u. Bi hoga mā ts'oquih̄u. Bi 'dacj̄u ra 'da'yo te ngue ra Esp̄ritu Santo bi 'yøt'e ngue mā'da'yo dá m'mah̄m̄u. ⁶ Ngue ya bi yan̄j̄u ra Jesucristo, Oja bá p̄nngah̄u ra Esp̄ritu Santo ngue da māxc̄ah̄u x̄and̄onho. ⁷ Bi 'yøtra mate Oja ngue bi hoga mā ts'oquih̄u, bi nepe ngue n̄up'̄u 'b̄u Oja di tocagah̄u ngue ja ga m'mah̄m̄u p'̄u para z̄antho. A n̄uyá, gue'a dí tømhm̄u'a ya.

⁸ N̄n̄a ra hya ja ua, gā majuan̄i n̄a. Jan̄angue dam̄i hat̄ra ts'edi yø ja'i ngue gueh̄n̄a ra hya da 'yɛc'ɛi n̄a. N̄u to gā ɛc'ɛi Oja, di ja ndumm̄i da 'yøtra n̄ho. N̄uya yø hya ya, x̄anho 'nɛ da 'yørp̄abi ra n̄ho yø ja'i. ⁹ Pɛ 'yo guí nneh̄u ngue di n̄ja yø njunt'i h̄ingui ja te rángue'a. 'Yo gadi njunth̄u co n̄u'a te xi n'yo yø ndiua man̄jam'mø. 'Nɛ 'yo gadi njunth̄u ngue con̄a ley gā 'yo yø judío. Porque ra njunt'i, h̄in tem̄a n̄ho øt'e.

¹⁰ N̄u'mø 'b̄ai to øtra sui ngue di 'uecyø 'yɛc'ɛi, dam̄i h̄ejpi. Rá 'dandi ogue rá yondi guí h̄ejpi. Pɛ n̄u'mø h̄ingui nne da 'yøde te guí xifi, o n̄imantho gadi nsixui. ¹¹ Porque n̄u to h̄ingui nne da 'yøde te sifi, mā'b̄edi rá mm̄i. Ya di n̄ɛqui ngue nne rá mm̄i øtra ts'oqui.

-----
¹² Dí s̄anni ngue gā p̄n'n̄a'i p'̄u ra Artemas, ogue ra Tíquico. N̄u'mø bi zømp'̄u, 'yørquits'̄u ra mate guá ɛ'a n'nihi, gā nc'atui p'̄u ja ra hn̄ini Nicópolis.

Porque dí nne ngue ja gani nthocä p'ü ra se'ye.
¹³ Nuna ra Zenas ra pøngahya ngue ra ley, dami fäts'i te honi. Da guehra Apolos dami fäts'i te honi. Güi unni te da n'yo, 'yo te dädi 'bēdi. ¹⁴ Gätho yø 'yεc'ei da badi ngue jatho da 'yørpä ra 'bäxte'ü ja te hēmbi. Porque nu'mø hin tema nho ørpabi rá mmic'eiui ra ja'i, ya hinte di muui te ga 'yo ra ja'i.
¹⁵ Gätho ya 'daua dí 'bucähe di zengua'i. Gui xi'ü ma zi cühü p'ü guí 'bui ngue dädi zenguagähe. Oja di japi gätho'ahü. Da ngut'atho.

Ja ua ra 'da'yo cohi bi gomi Oja yø ja'i
New Testament in Otomi, Tenango (MX:otn:Otomi,
Tenango)

copyright © 1975 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Otomi, Tenango

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Otomí, Tenango [otn], Mexico

Copyright Information

© 1975, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Otomi, Tenango

© 1975, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
dd38228d-a3b1-5d0f-91ce-4040e165ce0f